Case name

Lawyers' Right to Strike: Supreme Court of India (2002)

Case

विकलहरूलाई हडतालमा जाने वा अदालतको कार्यवाही बहिष्कार गर्ने कुनै अधिकार छैन भनी भारतको सर्वोच्च अदालतले टिप्पणी गरेको छ।

Brief Summary

भारतको सर्वोच्च अदालतले विकलहरूलाई हडतालमा जाने वा अदालतको कार्यवाही बिहिष्कार गर्ने कुनै अधिकार छैन भनी टिप्पणी गरेको छ, आफूलाई अदालतको अधिकारीका रूपमा विचार गर्दै जो न्यायको वितरणमा सहयोग गर्न र सहयोग गर्न बाध्य छन्। कामबाट टाढा रहनु न्यायको प्रशासनलाई कमजोर पार्छ र यसरी विकलहरूको आह्वान र स्थितिसँग असङ्गत छ भन्ने कुरामा अदालतले जोड दिएको छ।

Main Arguments

अदालतले प्रस्तुत गरेको मुख्य तर्कहरू समावेश छन्:-विकलहरू अदालतका अधिकारीहरू हुन् र न्याय वितरणमा सहयोग र सहयोग गर्न बाध्य छन्।-कामबाट टाढा रहनु न्यायको प्रशासनलाई बिगार्छ र यसरी विकलहरूको आह्वान र स्थितिसँग असंगत छ।-विकलहरूलाई हडतालमा जाने वा अदालतको कार्यवाही बिहिष्कार गर्ने कुनै अधिकार छैन।-बार काउन्सिल अफ इन्डियाले अदालतले सुझाउ गरे अनुसार उनीहरूको अनुशासनात्मक नियमहरूमा खण्डहरू समावेश गर्नुपर्छ।

Legal Precedents or Statutes Cited

अदालतले निम्न कानुनी पूर्ववर्ती वा विधानहरू उद्धृत गरेको छः-सेप्टेम्बर 29,2002 को भारतीय बार काउन्सिलको संकल्प।

Quotations from the court

अदालतले निम्न उद्धरणहरू गरेको छः-"विकलहरूलाई हडतालमा जाने अधिकार छैन। विकलहरूलाई अदालत बिहिष्कार गर्ने कुनै अधिकार छैन। विकलहरूलाई पक्षहरूका लागि वकालत राख्ने मामिलाहरूमा अदालतमा उपस्थित हुनबाट टाढा रहने कुनै अधिकार छैन। "-" यो प्रत्येक अधिवक्ताको कर्तव्य हो जसले संक्षिप्त रूपमा अदालतमा उपस्थित हुन स्वीकार गर्दछ, यदि यो

लामो समयसम्म चलिरह्यो भने पनि। "-" हडताल वा बहिष्कारको आह्वानलाई साहसपूर्वक बेवास्ता गर्नु प्रत्येक अधिवक्ताको कर्तव्य हो। "

Present Court's Verdict

अदालतले निम्न निर्णयहरू गरेको छः-विकलहरूलाई हडतालमा जाने वा अदालतको कार्यवाही बिहिष्कार गर्ने कुनै अधिकार छैन।-विकलहरू लामो समयसम्म चलेको भए पिन मुद्दामा उपस्थित हुन कर्तव्यबद्ध छन्। बार काउन्सिल अफ इन्डियालाई अदालतले सुझाएको अनुशासनात्मक नियमहरूमा खण्डहरू समावेश गर्न निर्देशन दिइएको छ। हड्ताल न्यायको प्रशासनमा हस्तक्षेप गर्ने प्रयास हो।

Conclusion

निष्कर्षमा, भारतको सर्वोच्च अदालतले विकलहरूलाई हडतालमा जाने वा अदालतको कार्यवाही बहिष्कार गर्ने कुनै अधिकार छैन भनेर टिप्पणी गरेको छ, आफूलाई अदालतको अधिकारीका रूपमा विचार गर्दै जो न्यायको वितरणमा सहयोग गर्न र सहयोग गर्न बाध्य छन्। अदालतले न्याय प्रशासनको महत्त्वलाई जोड दिएको छ र बार काउन्सिल अफ इन्डियालाई अदालतले सुझाएको अनुशासनात्मक नियमहरूमा खण्डहरू समावेश गर्न निर्देशन दिएको छ।